

Háromnevű ország

(Megyesi Gusztáv az ÉS-ben)

Emlékeznek még arra, amikor tényleg háromnevű volt az ország? Magyar Népköztársaságnak hívták; később kétnevűvé vált, de paradox módon a népnek mégis több lett hozzá a köze. Megyesi ama háromnevű országnak egyik neves publicistája volt a kevés közül. Egy percre se feledjük azt a hajdani civil kurázsit, amikor a mai elhibázott sorait olvassuk a „háromnevű országról”. A legjobbak is elfáradnak időnként: nagy a penzumkényszer, a politika még ismétli magát – ilyenkor a közíró átsiklik alapvető publicisztikai parancsolatok fölött (névvel, nemzetiséggel, termettel ok nélkül nem élcelődünk); persze más az, ha tanul valaki egy újságíró-iskolán, és megint más, ha tanít. Ez esetben például az a koncepció alapja, hogy két „háromnevű” (egy tévéelnök meg egy országimázsközpont-vezető) máris új – fideszes – embertípust alkot. (Ezzel Megyesi kínos szomszédságba kerül a laposan és szellemtelenül „sasváriszilárdozó” Eörsi Istvánnal.) Nevük „természetesen” nem említtetik meg (Szabó, illetve Tóth – a dupla keresztnév tehát e változó nevű országban egyébként indokolt); de nem is ők a fontosak, hanem a „jelenség”: bizonyos emberek itt olyan stílusban vezetnek tévét meg Országimázsközpontot, ami Megyesinek nem kifejezetten kedvére való. Ebben még akár igaza is lehetne, ám e szerencsétlen névmágia miatt az érdemi mondandóra már nem igazán tud figyelni az ember. Előfordulhat ugyanis, hogy egy szükséges létszámleépítés „kirúgások” nélkül is levezényelhető volna (ide a receptet!), vagy hogy a millenniumi tűzijátékköltségek tételes elszámoltatása a bulvártévék, és nem a számvevőszék dolga (erre azért ne vegyünk mérget); de hogy Szadai Károly rádiókuratórium elnök is „háromnevű” (igaz, potenciálisan), azt azért nem árt némi fenntartással kezelni. (A koncepció – újságírótanoncok, figyelem! – itt lényegül át prekonceptióvá.) „Ne féljünk a tűzijátéktól, nem gyullad fel semmi” – mondja az arcátlan háromnevű; s kit izgat már, hogy tényleg nem gyulladt fel semmi?